

VRTEC RADOVLJICA
Kranjska cesta 13
4240 Radovljica

RAZVOJ GOVORA, JEZIKA IN KOMUNIKACIJE PRI PREDŠOLSKEM OTROKU

September, 2022

Pripravila: Kristina Cigale, mag. prof.
logopedije in surdopedagogike

kristina.cigale@vrtec-radovljica.si

041 481 343

KDO JE LOGOPED IN KAJ DELA?

Logoped je strokovnjak, ki se ukvarja z odkrivanjem, preprečevanjem in odpravljanjem vseh vrst govorno-jezikovnih težav. Ugotavlja prisotnost težav, vzroke in posledice njihovega nastajanja ter načine njihovega preprečevanja in rehabilitacije. Govorno-jezikovne težave se pojavljajo na področju jezika, artikulacije (izgovora glasov), ritma in tempa, glasu, branja in pisanja.

Logoped se ukvarja s:

- preventivo (preprečevanjem),
- logopedsko detekcijo (zaznavanjem),
- diagnostiko (ocenjevanjem),
- terapijo,
- logopedskim svetovanjem,
- raziskovalnim delom,...

RAZVOJ GOVORA, JEZIKA IN KOMUNIKACIJE

Starost	Razumevanje, govor, jezik
1. leto	Otrok posluša, kadar mu govorimo. Obrne glavo in gleda v smeri zvoka (reagira na hrup). Čeblja (uporablja različne glasove in zloge ter jih povezuje). Igra se z različnimi glasovi. Uporablja eno ali dve besedi, ki pa sta lahko še manj razumljivi. Uporablja geste (mahanje, dvigne roke).
1. - 2. leto	Po navodilu pokaže osnovne dele telesa in njemu znane predmete. Razume enostavna in enoznačna navodila (»Prinesi, Kje je...?«). Narašča število novih besed (uporablja do 50 besed). Besede prične povezovati v kratke stavke (2 besedi), ki pa so gramatično nepravilni.
2. - 3. leto	Razume daljše sestavljeno navodilo. Razume razmerja veliko – majhno. Poimenuje večino predmetov iz okolice. Poveže do tri besede v stavke. Govor postaja bolj razumljiv. Uporablja skoraj vse glasove razen sičnikov, šumnikov ter glasov L in R.
3. - 4. leto	Odgovarja na preprosta vprašanja (kaj, kdo, kje, zakaj). Pripoveduje o tem, kaj je počel. Govor je razumljiv tudi neznanim osebam. Poveže štiri ali več besed v stavke. Ima širok besedni zaklad (do 1500 besed). Pričenja uporabljati tudi glasove S, Z, C, L.
4. - 5. leto	Posluša krajšo zgodbo in odgovori na vprašanja. Tekoče komunicira z odraslimi in otroki. V pripovedi uporablja različne besedne vrste (pridevnike, zaimke). Pravilno izgovarja vse glasove, lahko pa še odstopa v izgovoru glasov Š, Ž, Č, R (do 5,5 leta). Stavki so večinoma slovnično in gramatično ustrezni.

KAJ LAHKO STORITE KOT STARŠI?

Pogovor: otroci se naučijo jezika in govora preko poslušanja odraslih oseb. S svojim otrokom se čim več pogovarjate – poimenujte predmete, osebe, živali in slike v njegovem okolju, opisujte vsakdanje rutine in opravila ter mu preko besed predstavite svet okoli njega.

Bodite ustrezen govorni vzor: otroci za razumevanje ne potrebujejo manjšalnic ali popačenja glasov. Uporabljajte besedišče primerno otroku, vendar pa ni potrebno spreminjati besed ali glasov v besedah.

Uporabljajte neverbalno komunikacijo: 80% naše komunikacije predstavlja neverbalni del. Z otrokom vzpostavljajte očesni stik, spreminjajte melodijo, ritem in hitrost govora, uporabljajte mimiko obraza in geste,...

Omejite uporabo zaslonov: do 2. leta starosti naj otrok ne bo izpostavljen zaslonom, po tem letu pa le v omejenem obsegu (največ pol ure na dan).

Obiščite knjižnico ter otroku berite pravljice: ustvarite prijetno rutino branja (npr. pred spanjem). Otrok naj bo vključen v izbor knjige ter tudi v samo branje (naj poimenuje, opisuje slike, si izmisli zgodbo ob slikah, lista slikanico...).

Pustite otroku čas, da oblikuje in ubesedi svoje misli.

KDAJ IN KAM PO POMOČ?

Zgoraj zapisane časovne okvire uporabite kot pomoč pri presoji, ali govor, jezik in komunikacija vašega otroka sledijo tipičnim razvojnim stopnjam ali pa na katerem izmed področij odstopajo.

Kadarkoli ste negotovi o razvoju govora, jezika in komunikacije pri vašem otroku, se obrnite na ustrezno strokovno pomoč. Če menite, da ima vaš otrok govorno-jezikovne težave ali težave s sluhom in razumevanjem, poiščite logopedsko pomoč v vrtcu, zdravstvenem domu, centrih/zavodih za sluh in govor, na specializiranih klinikah ali pa se obrnite na izbranega pediatra oz. osebnega zdravnika.

"Besede so najmočnejše zdravilo, ki ga uporablja človeštvo." - Rudyard Kipling

Viri:

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. (2021). Opis poklica – Logoped za individualno govorno terapijo.

A. Vidmar. (2003). Ali vas zanima, kako govori in posluša vaš otrok? Brošura.

S. Bonifacio in I. Rudoi. (n.d.). Slišati, poslušati, sporazumevati se in ... govoriti – rojstvo odnosa. Brošura.

P. Tomc Šavora. (2021). Kdaj k logopedu? (Povzeto po lestvici Apel & Mastreson, 2003). Brošura.